
LISTERA CORDATA UIT DRENTHÉ VERDWENEN?

HANS DEKKER

Zusammenfassung

1992 wurde *Listera cordata* nicht mehr bei Norg, am einzigen bekannten Standort in der Provinz Drenthe, zurückgefunden. Auch *Goodyera repens* ist stark im Rückgang begriffen. Mögliche Ursachen sind Vertrocknung des Standortes durch eine Reihe niederschlagsarmer Jahre, sowie Entwässerung der Umgebung für landwirtschaftliche Zwecke.

Summary

In 1982 *Listera cordata* was not found anymore near Norg, on its only known locality in the province of Drenthe. Also *Goodyera repens* has strongly declined in number. Possible causes are drying up of the locality as result of a number of very dry years and drainage of the environment for agricultural purposes.

Al sinds 1986 tel ik jaarlijks de populatie van *Listera cordata* bij Norg, momenteel de enige in Drenthe bekende vindplaats. Op twee andere vindplaatsen, bij Vledder en bij Havelte, is de soort al lang weer verdwenen. De populatie bij Norg was in 1959 door Stapelveld in een particulier naaldbos ontdekt. In sommige jaren was de soort hier zeer talrijk. In hetzelfde bos werd ook *Goodyera repens* gevonden. Tussen 1978 en 1986 werd *L. cordata* niet meer aangetroffen. Mogelijk kwam de soort wel voor, maar werden de planten door hun geringe grootte over het hoofd gezien. Veel zullen het er echter niet zijn geweest. Na 1986 is de soort weer jaarlijks in een deel van het bos gevonden. Dit deel werd als representatief voor het gehele bos beschouwd. De gevonden aantallen werden door mij gezien als een afspiegeling van het totaal. In 1992 werd wederom gezocht, maar er werd geen enkel exemplaar aangetroffen. Nu werden er ook vroeger niet elk jaar bloeiende planten gevonden, maar dan toch wel niet-bloeiende exemplaren. Het is bekend dat de aantallen van afzonderlijke orchideeënpopulaties van jaar tot jaar enorm kunnen variëren. Dit is een natuurlijk proces. Het is goed mogelijk, dat door een op zich natuurlijk proces, als een aantal achtereenvolgende droge jaren, het bos tijdelijk niet voldoende vochtig is.

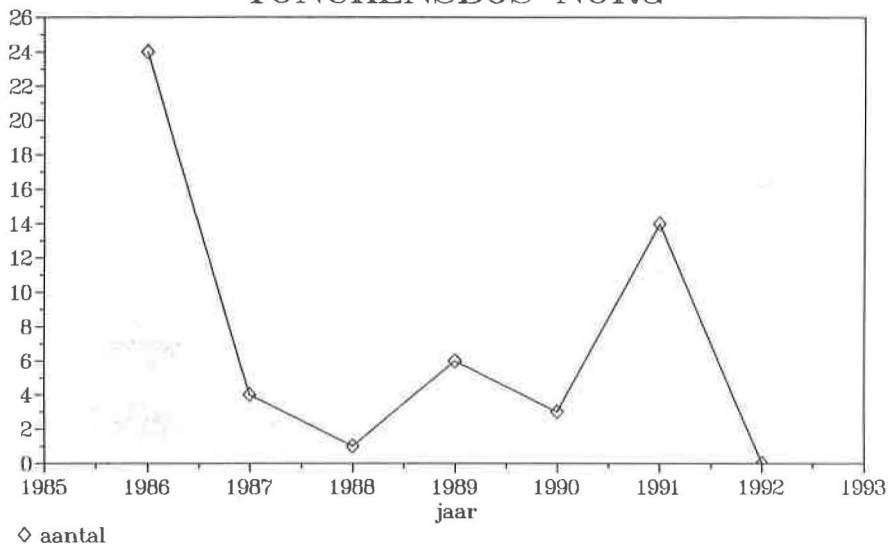
Groeiplaats van *Listera cordata* bij Norg (Dr.)

Als dit verschijnsel echter wordt gecombineerd met een steeds verdergaande ontwatering van de landbouwkundig gebruikte omgeving, ziet de situatie er wat zorgelijker uit. Hopelijk is de verdroging grotendeels een tijdelijk verschijnsel en wordt het bos na een aantal natte jaren weer voldoende vochtig. Het is mogelijk, dat er nog wat exemplaren ondergronds aanwezig zijn, waardoor de soort in betere jaren weer kan verschijnen. De achteruitgang is niet alleen bij *L. cordata* geconstateerd, ook *Goodyera repens* doet het in het desbetreffende naaldbos slecht. Nog geen tien jaar geleden kwam deze soort massaal voor. Nu moet men goed zoeken om nog een bloeiende plant te vinden. Met de huidige eigenaar, Natuurmonumenten, is een experimentele beheersvorm afgesproken, namelijk het kleinschalig plaggen van de bosbodem. Naast verdroging kan ook verzuring een oorzaak van de achteruitgang zijn. Hierdoor verandert onder meer de concurrentiepositie van soorten als *Goodyera repens* ten gunste van *Deschampsia flexuosa*. Door het verwijderen van de zode krijgen soorten als *G. repens* de kans zich weer te vestigen. In 1990 zijn twee gedeelten geplagd.

Literatuur

Dekker, H., 1987. De Kleine keverorchis. Natura 84 (2).

POPULATIE-ONTWIKKELING L. CORDATA TONCKENSBOS NORG

H. Dekker
Mortonhof 42
7908 AP Hoogeveen